

מראי מקומות- זבחים ע"ו

תרומה דאורייתא, והחשש הוא משום מיעוט אכילה של ירק של שביעית כמו שפי' הרמב"ם והרע"ב.

(ד) **הכא נמי תרומת ירק דרבנן, אי הכי איפכא מיבעיא לי-** הק' בתוספת קדושה על לשון הגמ' אי הכי איפכא מיבעיא לי, דלכא' פשוט דאביי לא תני כן, אלא תני תרומת ירק, וא"כ הו"ל למפרך דבאמת שמן של תרומה קתני, ושמן הוא תרומה דאורייתא. ואי גם ידע אביי דקתני שמן, א"כ במה קטעי, הא לכא' פשוט דהוי תרומה של שמן תרומה דאורייתא. וביאר דהי' ס"ל לאביי דשמן דמתני' אינו שמן זית שהוא תרומה דאורייתא, אלא שמן של שומשמן וכדו', שהוא תרומה דרבנן. וע"ז הק' לו ר' יוסף, דאם כן דמיירי בשמן שאינו שמן זית, איפכא מיבעיא לי, דהיינו דהו"ל למתני להיפוך, דמיירי בירק של תרומה, דבזה לא שייך למטעי שהוא דאורייתא, משא"כ בשמן, דאיכא למטעי דשל זית הוא, והו"ל דהשמן של שביעית, דאז אין חילוק באיזה מין שמן, דכולם הוי שביעית דאורייתא. ומדלא קתני הכי, מסתבר טפי לומר דבאמת שמן זית הוא, והוי תרומה דאורייתא.

(ה) **סוף סוף איערובי מיערב-** הק' המלאכת יו"ט, ומה בכך, עכ"פ יסחוט פורתא ממנו כדי שלא יבא לידי פסול, ומ"ט נשרי לי' לבשל בכל השמן, והניח בצ"ע.

(ו) **תקוני גברא שאני-** הק' האילת השחר, הא לכא' זהו משום מצות אכילת קדשים, ומ"ש דאם אינו מתקנו דנמצא דמצות אכילת קדשים נתבטל, הרי אפי' בלא"ה, הרי אולי מצות הקרבת אשם יהי' נתבטל, ומ"ש האי עשה מהאי עשה. ותי' דביטול מצות הבאת אשם הו"ל כביטול בשב ואל תעשה. אבל להביא קרבנות ולא יהי' מי לאוכלם, זה קרוב טפי לביטול מצוה בידיים, ולכן בכה"ג מקילין [ולכא' הי' שייך לחלק בפשיטות, דמצות הבאת אשם הוא ספק, ומצות אכילת קדשים הוא מצוה ודאית, וצ"ע].

(א) **הנח לתרומת תבלין דרבנן- ע' באילת השחר** דכ' להסתפק, האם הביאור בזה הוא דכיון דהוי תרומה דרבנן, א"כ אין שום דין דמשמרת תרומותי, וא"כ אין שייך בה הדין דאסור להביאה לידי פסול, או דלמא הביאור הוא דאף שיש דין משמרת, מ"מ הדין "למשחה" דוחה דין זה בתרומה דרבנן.

(ב) **א"ל, אמאי לא תותבי' מהא- פרש"י,** דהיינו אמאי לא הק' לו נמי מהא. והק' רעק"א, לכא' דוחק הוא לפרש דברי הגמ' כן, דאטו כי רוכלא הוא ליזיל ולהק' מכל משנה וברייתא. ולכא' הי' שייך לפרש בפשיטות יותר, דעדיף הי' לו להק' מהמשנה בשביעית, ששביעית קודמת למעשר שני. ועוד, הא עדיף להק' מהמשנה בשביעית דבפירוש מיירי בשמן של תרומה, דהיינו תרומה דאורייתא, משא"כ מהמשנה במ"ש, דאינו יכול להק' אלא משום דהמשנה סותם, וקל טפי ליישב דמיירי בתבלין, והניח דברי רש"י בצ"ע.

(ג) **אין מבשלין ירק של שביעית בשמן של תרומה, שלא יביאו קדשים לבית הפסול- פרש"י,** דהיינו שצריך לאכול השמן בזמן השביעית. אולם ע' בשפת אמת שהביא מהרמב"ם והרע"ב שמפרשים דס"ל לת"ק דהאיסור הוא דממטע באכילת פירות שביעית, דאם יפסל השמן יהי' בשריפה, ואין מפסידין פירות שביעית. והביא שהק' הפנים מאירות מהמשך הגמ', דתי' דשאני תרומת ירק מדרבנן, ומה בכך, הא כלל החשש הוא משום שביעית דאורייתא, ומה לי דהתרומה אינו אלא מדרבנן. ותי' השפ"א דכיון דמיירי בתרומת ירק מדרבנן, א"כ שוב לא יהי' איסור לאכול מחמת שביעית, דלא העמידו חז"ל דבריהם במקום הפסד שביעית. ולפי זה, הת"ק סובר דמה דאין לבשל היינו משום הפסד תרומה כשיבא זמן הביעור, ור"ש לא חייש בירק דרבנן [ומשמע דלא הי' רוצה להעמיד דהמח' הוא בזה גופא, אם העמידו חז"ל דבריהם במקום תרומה דרבנן או לא, ומשמע דס"ל דסברא פשוטה היא דלא העמידו דבריהם, וצ"ע]. אבל למסקנא, דר"ש לא חש כלל למיעוט זמן אכילה, אז שפיר י"ל דמיירי בשמן של

וקמין. ולכן פי' תוס' דהק' הגמ' מהקטרה ממש, ע"ש. וע"ע בקרן אורה שהק' על רש"י דהא כל איסור זה דכל שממנו לאישים לא נאמר אלא לגבי המזבח, ומרבין נמי כבש כמזבח, אבל שלא על המזבח, כמו מתנות הלוג, מנ"ל דזה בלאו דבל תקטירו. וכ' דמה שהוכרח רש"י לפרש כן הוא משום דקפריך הכא אלא אי קודם מתנות שבע, והבין רש"י דהאיסור דכל שממנו לאישים ע"ז קאי.

(ז) **דמקמין- ע' במקדש דוד** (י"א, ב') דדן אם צריך להקריש השמן כדי שיהי' יכול לקומצו, או אם עושה הקמיצה אף בשמן שהוא לח. וכ' להוכיח מסוגיין דאין צריך להקרישו קודם קמיצה, דאם הי' צריך, א"כ נמצא דבשעת קמיצה דהי' קרוש, לא הי' ראוי להזאה, ובסוגיין מבואר בהמשך דצריך להשתמש בשמן זו להזאות מצורע. ואין לומר דאחר שעשה הקמיצה שוב ממחין השמן להיות לח ויהי' יכול לעשות ההזאות, דא"כ נמצא דבשעה שהי' קרוש הי' נדחה מהזאה, וא"כ שוב אינו חוזר ונראה. וע"ש מה שהק' בהמשך דא"כ פעמים נמצא שאין בה שיעור בקמיצה, ע"ש באריכות.

(ח) **דיהיב- הק' המקדש דוד** (י"ב, ה'), לפי שי' רש"י (מנחות ע"ד) דהז' הזאות היו על הפרוכת (ודלא כתוס' שם דהוכיח שלא היו בפנים), א"כ איך יכול להזות בספק מצורע, הרי א"כ נמצא דאם באמת אינו מצורע דנכנס להיכל ללא צורך, ואסור לכנס שם ביאה ריקנית, והרי מבואר בירושלמי ביומא דאסור לעשות ביאה ריקנית מספק, והניח בצע"ג. וע' בהערת השמועת חיים שם, שתי' דצ"ל דכשנכנס להדליק המנורה או להקטיר הקטרת, אז ג"כ יזה הז' הזאות על הפרוכת, דמה שמשהה שם אינו אסור מטעם ביאה ריקנית.

(ט) **אי קודם מתנות שבע, כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו- פרש"י**, אי לאו מצורע הוא, ונמצא דנדבה הוא, א"כ איך מזה הני הזאות, הרי כיון דהוקטר הקומץ, הו"ל האי דם שיריים, וממילא כי הדר מזה מינייהו הרי הוא עובר בבל תקטירו, ואע"ג דמיירי כאן בהזאה ולא בהקטרה, מ"מ הא הנך הזאות במקום הקטרה קיימי, וא"כ שפיר שייך לומר בהו האיסור דכל שממנו לאישים. ומה דתי' הגמ' דמסיק להו לשם עצים, פרש"י דהתי' הוא דהזאת שמן זה הוי כאילו הם מים, ודמיון הוא לדין זה דאתה מעלה לשם עצים. והק' תוס', דא"כ הו"ל לומר דמזה להו לשם מים, ולא הי"ל לומר דמסיק להו לשם עצים. ועוד הק', דאם שייך האיסור דכל שממנו לאישים אפי' בהזאות, א"כ למה לא תי' הגמ' דמיירי דהיזה הז' הזאות ברישא, והדר ממלא